

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 74/2020-46

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. septembra 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Martina Vernarského a sudcov Ivana Fiačana a Petra Straku (sudca spravodajca) prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátom JUDr. Ivan Spišiak – advokát s. r. o., Nad plážou 7, Banská Bystrica, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jej práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 92/2011 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 92/2011 porušené boli.

2. [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadost'učinenie v sume 1 500 € (slovom tisícpäťsto eur), ktoré je Okresný súd Banská Bystrica p o v i n n ý vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Banská Bystrica je p o v i n n ý nahradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 346,26 € (slovom tristoštyridsaťšesť eur a dvadsaťšesť centov) na účet jej právneho zástupcu JUDr. Ivan Spišiak – advokát s. r. o., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I. Vymedzenie napadnutého konania okresného súdu a argumentácia sťažovateľky

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 74/2020-24 z 18. mája 2020 prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a jej práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 92/2011 (ďalej aj „napadnuté konanie okresného súdu“). Vo zvyšnej časti ústavnú sťažnosť ústavný súd odmietol.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti podanej na ústavnom súde 21. mája 2019 a jej príloh je zrejmé, že 21. júna 2011 bola okresnému súdu doručená žaloba o určenie priebehu hranice a o určenie vlastníckeho práva z 20. júna 2011. Sťažovateľka vystupuje v napadnutom konaní v procesnom postavení žalovaného v 1. rade. Od začatia konania uplynulo viac ako 8 rokov a napadnuté konanie nie je právoplatne skončené.

Podľa sťažovateľky «*napadnuté konanie nie je právne zložité, neexistujú skutočnosti, ktoré by svedčili mimoriadnej faktickej zložitosti sporu. Právny zástupca sťažovateľky podal 26. februára 2019 sťažnosť na postup súdu, v ktorom namietal porušovanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov v napadnutom konaní. V odpovedi na jeho sťažnosť podpredseda okresného súdu v podaní sp. zn. Spr 3030/179 z 27. marca 2019 uviedol, že „Vzhľadom na dĺžku konania som dospel k záveru, že v konaní sp. zn. 16C/92/2011 bolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a sťažnosť považujem za dôvodnú. Subjektívnu neodôvodnenú nečinnosť súdu som však v tomto konaní nezistil.“*».

3. Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd vydal nález s týmto znením:

„1. Základné právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 16C/92/2011 porušené boli.

2. Ústavný súd priznáva zadosťučinenie v sume 3.200 € (slovom tritisícdeväťsto eur), ktorú je Okresný súd Banská Bystrica povinný sťažovateľovi vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.

3. Okresný súd Banská Bystrica je povinný uhradiť trovy konania v sume 346,26 € (slovom tristoštyridsať eur a dvadsaťšesť centov) na účet jeho právneho zástupcu advokáta JUDr. Ivana Spišiaka, so sídlom Nad plážou 7, 974 01 Banská Bystrica, do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.“

4. Ústavný súd si vyžiadal spis od okresného súdu a zistil, že napadnuté konanie bolo právoplatne skončené rozsudkom sp. zn. 16 C 92/2011 z 11. septembra 2019.

II. Vyjadrenie odporcu a ďalšie podanie sťažovateľky

5. Okresný súd vo vyjadrení (Spr 4011/2019 z 20. apríla 2020; ďalej aj „vyjadrenie okresného súdu“) uviedol podrobnú chronológiu procesných úkonov v predmetnom spore a dodal, že prietahy nevznikli nečinnosťou súdu, ale, naopak, podaniami a konaním sťažovateľky, resp. jej právneho zástupcu. Preto považuje okresný súd sťažnosť za nedôvodnú. Zároveň súhlasil s upustením od ústneho pojednávania.

6. Právny zástupca sťažovateľky k vyjadreniu predsedu okresného súdu uviedol, že *„podmienky, okolnosti a všetky súvisiace skutočnosti, z ktorých vychádzalo rozhodnutie súdu prvej inštancie vo veci... sa dlhodobo nemenili, a to v čase od podania žaloby samotnej až do rozhodnutia vo veci samej. Z tohto dôvodu bola podľa nás od počiatku súdneho konania zrejmá predvídateľnosť rozhodnutia.“* Podľa sťažovateľky boli navyše zo strany súdu vykonané úkony, ktoré sa sťažovateľke javili ako nadbytočné, čo spôsobilo aj samotné prietahy v konaní. *„Vo veci bolo vykonané dokazovanie zo strany geodeta, znalca, výsluchom svedkov, pričom sťažovateľka to namietala od začiatku jeho nariadenia. Vo viacerých prípadoch sa jednalo o skutočnosti, ktoré neboli medzi stranami predmetnej veci sporné. Vo veci boli viackrát pripustené zmeny žalobného návrhu žalobcov, a to napriek tomu, že tieto nemali vo vzťahu k rozhodnutiu žiadne opodstatnenie. Do konania mali na základe rozhodnutia súdu pristupovať ďalší účastníci, ktorí v konečnom dôsledku ani neboli odôvodnene vypočutí, pričom predmetné dokazovanie nemalo podľa názoru sťažovateľky žiadny vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Vykonanie všetkých týchto úkonov bolo zo strany sťažovateľky resp. jej právneho zástupcu namietané ako neopodstatnené dokazovanie, nemajúce vplyv na rozhodnutie vo veci.“* Sťažovateľka taktiež vyjadrila súhlas s upustením od ústneho pojednávania.

7. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, pretože s ohľadom na predmet konania od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III. Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva

8. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejedaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

10. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a obsahom práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03). Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k označeným právam v zásade identické.

11. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu je účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (v primeranej lehote) v jeho všeobecnom poňatí odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia príslušného štátneho orgánu (II. ÚS 26/95, I. ÚS 47/96, IV. ÚS 205/03). Samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby neodstráni. Ústavné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (v primeranej lehote) sa splní až právoplatným rozhodnutím štátneho orgánu, na ktorom sa osoba domáha odstránenia právnej neistoty týkajúcej sa jej práv (pozri napr. II. ÚS 26/95, I. ÚS 10/98).

Priet'ahy v konaní či nečinnosť orgánu verejnej moci sú ústavným súdom hodnotené ako iný zásah orgánu verejnej moci. Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo svojich rozhodnutiach (rozsudok ESLP vo veci H. proti Francúzsku z 24. 10. 1989, rozsudok ESLP vo veci Katte Klitsche de la Grange proti Taliansku z 27. 10. 1994 a rozsudok ESLP vo veci Scordino proti Taliansku č. 1 z 29. 3. 2006) viackrát vyzdvihol dôležitosť správy súdnictva bez priet'ahov, ktoré môžu ohroziť jeho účinnosť a dôveryhodnosť.

12. Podľa stabilizovanej judikatúry sa otázka, či v konkrétnom prípade bolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, skúma s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä z pohľadu troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (I. ÚS 41/02, III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04). Teda záver o tom, či dĺžka konania je ešte primeraná, možno formulovať vždy s ohľadom na faktory, ktorými bolo konanie bezprostredne ovplyvnené, pričom pri posudzovaní dôvodnosti tvrdenia o porušení práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (rovnako tak aj pri práve na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) je nutné ku každej veci pristupovať individuálne a zvažovať, či s ohľadom na okolnosti prípadu ide o priet'ahy neodôvodnené, t. j. či sú pričítateľné súdu. Toto právo totiž nie je dotknuté, ak sú priet'ahy spôsobené výlučne konaním účastníka, prípadne ak ide o vec, keď dĺžka konania zodpovedá jej zložitosti. V takých prípadoch trvanie konania istú dobu spravidla nie je nedôvodné a potreba zásahu ústavného súdu nie je daná. V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa [Comingersoll S.A. (Veľká komora), Sürmeli proti Nemecku (Veľká komora), Záborský a Šmáriková proti Slovenskej republike, rovnako tak aj I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07)].

IV. Posúdenie vecí ústavným súdom

13. Zložitosť preskúmanej veci môže závisieť od viacerých okolností, a to tak v rovine skutkovej, ako i právnej. Môže ísť napríklad o vec, v ktorej vystupuje vyšší počet účastníkov (rozsudok ESĽP vo veci H. proti Spojenému kráľovstvu z 8. 7. 1987) alebo v ktorej je potrebné zabezpečiť rôzne dôkazy [rozsudok ESĽP vo veci Humen proti Poľsku (Veľká komora) z 15. 10. 1999]. Zložitosť prípadu môže taktiež súvisieť s prítomnosťou medzinárodného prvku (rozsudok ESĽP vo veci Neumeister proti Rakúsku z 27. 6. 1968). Z judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že skutkovo a právne zložitý je také konanie, ktoré si na posúdenie skutočností, na ktoré treba odborné znalosti, vyžaduje ustanovenie znalca s osobitnými odbornými znalosťami, resp. spoluprácu znalca s inými odborníkmi – konzultantmi (IV. ÚS 28/05).

14. Návrh pred okresným súdom sa týkal určenia priebehu hranice pozemkov. Predmetný spor patrí v aplikačnej praxi súdov medzi zložitejšie spory, a to najmä v súvislosti s dokazovaním typickým pre povahu sporu o priebeh hranice, najmä v súvislosti s ohliadkou na mieste samom či o zadovážovaním odborných podkladov.

15. V rámci posúdenia druhého kritéria používaného pre hodnotenie prípadných zbytočných prietáhov v súdnom konaní ústavný súd zistil, že na strane sťažovateľky sa vyskytli skutočnosti, ktoré mohli prispieť k prietahom v napadnutom konaní. Išlo o podania a konanie, ktoré z hľadiska ich načasovania mali za následok odročovanie pojednávaní. Ústavný súd zohľadnil predmetné okolnosti v rámci komplexného posúdenia sťažnosti.

16. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, je samotný postup súdu.

17. Prehľad vo veci vykonaných úkonov podľa vyjadrenia predsedu okresného súdu: „21. 06. 2011 - žaloba o určenie priebehu hranice pozemkov a určenie vlastníckeho práva (návrh, plnomocenstvo, prílohy)...

20. 07. 2011 - výzva žalovanému na vyjadrenie k žalobe + poučenie
03. 08. 2011 - vyjadrenie žalovaného k návrhu
04. 08. 2011 - doloženie listinných dôkazov žalovaného k vyjadreniu zo dňa 03. 08. 2011
16. 08. 2011 - predvolanie na pojednávanie dňa 21. 09. 2011
22. 09. 2011 - zápisnica o pojednávaní - súd pojednávanie odročuje na neurčito
29. 09. 2011 - vyjadrenie PZ žalobcu - na žalobe v plnom rozsahu trvajú
19. 10. 2011 - predvolanie na pojednávanie dňa 28. 11. 2011
28. 10. 2011 - mailová žiadosť PZ žalovaného o zmenu termínu pojednávania
07. 11. 2011 - žiadosť PZ žalovaného o zmenu termínu pojednávania
08. 11. 2011 - úradný záznam o oznámení PZ žalobcu o zrušení pojednávania
dňa 28. 11. 2011...
04. 01. 2012 - predvolanie na pojednávanie dňa 25. 01. 2012
26. 01. 2012 - zápisnica o pojednávaní - súd pojednávanie odročuje na neurčito
31. 01. 2012 - mailové podanie PZ žalovaného so žiadosťou o založenie do spisu
06. 02. 2012 - otázky pre znalca od PZ žalobcu
07. 02. 2012 - podanie PZ žalovaného — obhajoba vo veci priebeh hranice pozemku
27. 02. 2012 - uznesenie o ustanovení znalca (28. 03. 2012 zložená platba 400,00 Eur)
27. 03. 2012 - žiadosť znalca - vyžiadanie preddavku za znalecké úkony, súhlas na použitie
motorového vozidla, zaslanie spisu
12. 04. 2012 - uznesenie o vyplatení preddavku na trovy znaleckého dokazovania v sume
400,00 Eur
12. 04. 2012 - udelenie súhlasu znalcovi + prílohy
18. 05. 2012 - žiadosť Okresnému súdu Veľký Krtíš o doručenie spisu znalcovi
13. 07. 2012 - pozvánka znalca na ohliadku dňa 19. 07. 2012
13. 08. 2012 - vrátenie spisu OS VK spolu so znaleckým posudkom
23. 08. 2012 - zaslanie podkladov od znalca
24. 08. 2012 - uznesenie súd priznáva znalečné za znalecký úkon 406,65 Eur
24. 08. 2012 - výzva na vyjadrenie k znaleckému posudku
27. 09. 2012 - vyjadrenie PZ žalovaného k znaleckému posudku
03. 10. 2012 - dodatočné vyjadrenie PZ žalovaného k znaleckému posudku
17. 10. 2012 - vyjadrenie PZ žalobcu k znaleckému posudku

26. 11. 2012 - predvolanie na pojednávanie dňa 23. 01. 2013

23. 11. 2012 - zápisnica o pojednávanií - súd pojednávanie odročuje na neurčito

07. 02. 2013 - predvolanie na pojednávanie dňa 04. 03. 2013

21. 02. 2013 - návrh PZ žalovaného na vypočutie svedka

05. 03. 2013 - zápisnica o pojednávanií - súd pojednávanie odročuje na neurčito

29. 04. 2013 - žiadosť PZ žalovaného o vykonanie ohliadky na mieste samom

29. 04. 2013 - predvolanie na pojednávanie dňa 23. 05. 2013

27. 05. 2013 - zápisnica z ohliadky dňa 23. 05. 2013

31. 05. 2013 - predvolanie na pojednávanie dňa 19. 06. 2013

12. 06. 2013 - žiadosť PZ žalobcu o odročenie

18. 06. 2013 - oznámenie PZ žalovaného o zrušení pojednávania

20. 06. 2013 - zápisnica o pojednávanií - súd pojednávanie odročuje na deň 11. 09. 2013

19. 06. 2013 - predvolanie na pojednávanie dňa 11. 09. 2013

12. 09. 2013 - zápisnica o pojednávanií - súd pojednávanie odročuje na neurčito

07. 10. 2013 - urgencia OSBB pre PZ žalobcu

07. 10. 2013 - urgencia OSBB pre PZ žalovaného

14. 10. 2013 - vyjadrenie PZ žalovaného

02. 11. 2013 - výzva OSBB pre PZ žalobcu

12. 11. 2013 - vyjadrenie PZ žalobcu

15. 11. 2013 - vyjadrenie PZ žalobcu

26. 11. 2013 - predvolanie na pojednávanie dňa 20. 01. 2014

21.01. 2014 - zápisnica o pojednávanií - súd pojednávanie odročuje na neurčito

22.01. 2014 - úradný záznam o nazretí do súdneho spisu - PZ žalovaného

22. 01. 2014 - Podanie PZ žalovaného - Vyjadrenie k podaniam navrhovateľky zo dňa 11. 10. 2013 a 15. 10. 2013

20. 02. 2014 - výzva OSBB pre PZ žalovaného

11. 03. 2014 - vyjadrenie PZ žalovaného vo veci nariadenia vyhotovenia geometrického plánu

03. 07. 2014 - predvolanie na pojednávanie dňa 03. 09. 2014

02. 09. 2014 - úradný záznam o nazretí do súdneho spisu - PZ žalobcu

04. 09. 2014 - zápisnica o pojednávanií - súd pojednávanie odročuje na neurčito

17. 09. 2014 - vyjadrenie PZ žalovaného vo veci o určenie priebehu hranice pozemkov
24. 09. 2014 - oznámenie súdu od PZ žalobcu
09. 10. 2014 - uznesenie - súd pripúšťa vstup ďalších účastníkov na strane odporcu do konania
09. 10. 2014 - uznesenie - súd pripúšťa zmenu návrhu
27. 01. 2015 - predvolanie na pojednávanie dňa 23. 03. 2015
25. 03. 2015 - zápisnica o pojednávaní - súd pojednávanie odročuje na neurčito
13. 04. 2015 - urgencia OSBB pre PZ žalobcu
17. 04. 2015 - vyjadrenie PZ žalobcu
25. 05. 2015 - uznesenie - súd nariaďuje doplnenie znaleckého dokazovania
05. 06. 2015 - vyjadrenie znalca k uzneseniu - vyčiarknutie znalca
07. 07. 2015 - uznesenie - súd zrušuje uznesenie zo dňa 25. 05. 2015 a ustanovuje znalca
03. 08. 2015 - zaslanie spisu znalcovi
16. 07. 2015 - uznesenie - návrh PZ žalobcu o priznanie oslobodenia od súdneho poplatku
03. 08. 2015 - žiadosť o oznámenie OSBB - Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny BB
03. 08. 2015 - žiadosť o oznámenie OSBB - Sociálna poisťovňa Bratislava
03.08. 2015 - žiadosť o oznámenie OSBB — Okresné riaditeľstvo PZ BB
04.08. 2015 - žiadosť OSBB na poskytnutie údajov o vlastníckych vzťahoch na území Slovenskej republiky
04. 08. 2015 - odpoveď z Geodetického a kartografického ústavu
12. 08. 2015 - odpoveď na žiadosť Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny BB
18. 08. 2015 - odpoveď na žiadosť Okresné riaditeľstvo PZ BB
21. 08. 2015 - odpoveď na žiadosť Sociálna poisťovňa Bratislava
12. 10. 2015 - uznesenie - súd čiastočne zrušuje uznesenie OSBB zo dňa 15. 05. 2015, súd priznáva navrhovateľom v 1. a 2. rade čiastočné oslobodenie od súdnych poplatkov
16. 11. 2015 - výzva znalcovi na oznámenie termínu podania znaleckého posudku
16. 11. 2015 - výzva PZ žalobcovi na úhradu preddavku
10. 12. 2015 - zberný list pre Justičnú pokladnicu na vymáhanie preddavku
10. 12. 2015 - urgencia znalcovi na oznámenie termínu podania znaleckého posudku
11. 01. 2016 - vyjadrenie znalca k termínu podania znaleckého posudku - žiadosť o predĺženie termínu

12.01. 2016 - oznámenie súdu znalcovi - súhlas s predĺžením lehoty na podanie znaleckého posudku

09. 05. 2016 - výzva znalcovi na oznámenie termínu podania znaleckého posudku

17. 05. 2016 - opravné uznesenie

02. 06. 2016 - podanie PZ žalobcu o zaplatení preddavku

21. 06. 2016 - žiadosť znalca o predĺženie termínu vyhotovenia ZP

12. 09. 2016 -opatrenie OSBB Spr 1738/16 - prerozdelenie spisov

12. 09. 2016 - potvrdenie o pridelení sudcu - JUDr. Eva Benčová

10. 10. 2016 - výzva znalcovi na predloženie znaleckého posudku

16. 11. 2016 - vyjadrenie znalca k termínu podania znaleckého posudku - žiadosť o predĺženie termínu

29. 11. 2016 - oznámenie PZ žalobcu, PZ žalovaného, žalovanému v 2. rade, žalovanému v 3. rade o vyhovení žiadosti znalca o predĺženie lehoty na podanie ZP

29. 11. 2016 - oznámenie súdu znalcovi - súhlas s predĺžením lehoty na podanie znaleckého posudku

30. 12. 2016 - opatrenie OSBB Spr 3180/16 - prerozdelenie spisov

02. 01. 2017 - potvrdenie o pridelení sudcu - JUDr. Pavol Tomáš

10.01. 2017 - výzva znalcovi na predloženie znaleckého posudku

30.01. 2017 - znalecký posudok od znalca + vyúčtovanie znalečného

31.01. 2017 - uznesenie priznanie odmeny znalcovi

31. 01. 2017 - výzva na vyjadrenie k znaleckému posudku

27. 02. 2017 - vyjadrenie PZ žalovaného k znaleckému posudku

24. 03. 2017 - žiadosť PZ žalobcu o vytýčenie termínu pojednávania

14. 06. 2017 - predvolanie na pojednávanie dňa 03. 07. 2017

20. 06. 2017 - návrh PZ žalobcu na pripustenie pristúpenia ďalšieho účastníka na strane žalobcu

20. 06. 2017 - upovedomenie o odvolaní pojednávania

21. 06. 2017 - výzva PZ žalobcu na súhlas pristupujúceho subjektu

25. 08. 2017 - súhlas pristupujúceho subjektu na strane žalobcu

31. 08. 2017 - uznesenie - súd pripúšťa ďalší subjekt na strane žalobcu

24. 10. 2017 - predvolanie na pojednávanie dňa 29. 11. 2017

28. 11. 2017 - mailové podanie PZ žalobcu - ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní
04. 12. 2017 - zápisnica o pojednávaní - súd pojednávanie odročuje na deň 06. 12. 2017
29. 11. 2017 - predvolanie na pojednávanie dňa 06. 12. 2017
04. 12. 2017 - dohoda o ukončení zmluvy o právnej pomoci žalobcov s PZ + splnomocnenie
06. 12. 2017 - zápisnica o pojednávaní - súd pojednávanie odročuje na neurčito
11. 12. 2017 - návrh PZ žalobcu na pripustenie zmeny žaloby
19. 12. 2017 - uznesenie - súd pripúšťa zmenu žaloby
23. 01. 2018 - vyjadrenie PZ žalovaného k pripusteniu o zmenu žaloby
06. 02. 2018 - návrh PZ žalovaného na výsluch svedka a vyjadrenie vo vzťahu k žalobnému návrhu
07.02.2018 - mialová žiadosť PZ žalobcu o konanie vo veci bez zbytočného odkladu
21. 03. 2018 - predvolanie na pojednávanie dňa 13. 06. 2018
04. 2018 - žiadosť PZ žalovaného o odročenie termínu pojednávania
12. 04. 2018 - upovedomenie o odročení pojednávania na 20. 06. 2018 o 10.00 hod
25. 04. 2018 - žiadosť PZ žalovaného o náhradný termín pojednávania
08. 05. 2018 - upovedomenie o odročení pojednávania na 20. 06. 2018 o 11.15 hod.
21. 06. 2018 - zápisnica o pojednávaní — súd pojednávanie odročuje na neurčito
07. 2018 - vyjadrenie žalobcov k prejednávanej veci
13. 07. 2018 - záverečné vyjadrenie k veci PZ žalovaného
07. 2018 - predvolanie na pojednávanie dňa 14. 11. 2018
15. 11. 2018 - zápisnica o pojednávaní - súd pojednávanie odročuje na neurčito
15. 11. 2018 - návrh žalobcov 1, 2, a 3 na opravu petitu
05. 12. 2018 - úradný záznam o nazretí do súdneho spisu - PZ žalovaného
14. 12. 2018 - vyjadrenie k veci PZ žalovaného
10. 01. 2019 - predvolanie na pojednávanie dňa 20. 02. 2019
21. 02. 2019 - zápisnica o pojednávaní - súd pripúšťa zmenu petitu žaloby, súd pojednávanie odročuje na deň 13. 03. 2019
27. 02. 2019 - vyjadrenie k veci PZ žalovaného, Sťažnosť na postup súdu
11. 03. 2019 - mailové podanie OSBB - účasť svedkyne na pojednávaní
13. 03. 2019 - zápisnica o pojednávaní - súd pojednávanie odročuje na deň 22. 05. 2019
13. 03. 2019 - predvolanie na pojednávanie dňa 22. 05. 2019

13. 03. 2019 - žiadosť o zabezpečenie účasti svedka na pojednávaní
19. 03. 2019 - námietka zaujatosti voči sudcovi
25. 03. 2019 - upovedomenie o odvolaní pojednávania
25. 03. 2019 - vyjadrenie sudcu k námietke zaujatosti
25. 03. 2019 - predloženie spisu na rozhodnutie Krajskému súdu Banská Bystrica
08. 04.2019 - uznesenie KS BB - sudca nie je vylúčený z prejednávania a rozhodnutia veci
21. 05. 2019 - predvolanie na pojednávanie dňa 11. 09. 2019
11. 09. 2019 - zápisnica o pojednávaní - súd žalobu zamietla. “

18. Ústavný súd zistil, že okresný súd vo veci konal od 21. júna 2011 približne 9 rokov. Ak nečinnosť súdu charakterizuje konanie ako celok, nemá význam hodnotiť sporadické úkony súdu (II. ÚS 200/05, I. ÚS 398/08, IV. ÚS 60/09, I. ÚS 76/09, I. ÚS 289/2010). Na margo vyjadrenia predsedu okresného súdu však chronológia úkonov potvrdzuje nesústredenú činnosť súdu, a to najmä pri nariadovaní termínov pojednávania a ich následnom odročovaní na neurčito (napr. pojednávanie 22. septembra 2011 odročené na neurčito no vzápätí nariadené na 28. november 2011), tiež dlhé časové úseky medzi pojednávaniami (šesťmesačný časový priestor 4. 9. 2014 – 23. 3. 2015), neefektívne opatrenia proti súdному znalcovi, ktorý prevzal spis 3. augusta 2015, a znalecký posudok podal viac ako po roku (30. 1. 2017).

19. V kontexte okolností veci ústavný súd akcentuje, že otázka množstva vecí, personálne a organizačné problémy súdu, akým bolo aj v predmetnej veci prerozdelenie spisov (30. 12. 2016), či znovunaštudovanie vecí nie sú v zásade ústavne významné pre posúdenie toho, či došlo k zbytočným priet'ahom v konaní (I. ÚS 19/00). Nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadala o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a v konečnom dôsledku nezabavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné priet'ahy v súdnom konaní (I. ÚS 127/04, II. ÚS 311/06, rovnako tak aj ÚS ČR IV. ÚS 392/2005, IV. ÚS 358/1998).

V. Záver

20. Ústavný súd na základe vykonaného posúdenia (bod IV odôvodnenia) dospel k záveru, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (prvý výrok). Súdne konanie vrátane špecifik spojených s odbornými otázkami, akými sú aj vstupy súdneho znalca celkovo v trvaní 9 rokov, ak jedinou príčinou nie sú procesné obštrukcie sťažovateľky (čo sa nepotvrdilo), je ústavne neospravedliteľné.

21. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

22. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (I. ÚS 15/02, III. ÚS 10/02, III. ÚS 17/02, I. ÚS 257/08, III. ÚS 45/2012, IV. ÚS 132/2012, I. ÚS 70/2012).

23. Sťažovateľka si uplatnila finančné zadosťučinenie vo výške 3 200 €. Vzhľadom na celkovú dĺžku konania (9 rokov), prietahy zapríčinené samotnou sťažovateľkou (napr. odročenie pojednávania, úkony z 28. októbra 2011, 7. novembra 2011), právnu a faktickú náročnosť veci podľa princípu spravodlivosti, vychádzajúc zo svojej judikatúry (IV. ÚS 535/2013, I. ÚS 582/2015, I. ÚS 54/2016, I. ÚS 760/2016, I. ÚS 611/2017, IV. ÚS 21/2018, I. ÚS 44/2018, IV. ÚS 95/2018, I. ÚS 341/2018, III. ÚS 187/2018, IV. ÚS 64/2020) ústavný súd priznal v popísanej situácii sťažovateľke primerané finančné zadosťučinenie 1 500 € a vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti nevyhovel (druhý a štvrtý bod výroku).

24. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

25. Ústavný súd priznal sťažovateľke trovy právneho zastúpenia advokátom v žiadanej výške, pozostávajúce z odmeny advokáta za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2019 pozostávajúce z prevzatia a prípravy zastupovania vrátane prvej porady a z písomného podania sťažnosti ústavnému súdu. Vychádzal pritom z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Podľa § 11 ods. 2 v spojení s § 3 ods. 1 vyhlášky je odmena advokáta (základná tarifa) v konaní pred ústavným súdom za jeden úkon právnej služby 1/6 z výpočtového základu a režijný paušál. Z týchto dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto nálezu.

26. S poukazom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, sa pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumie jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. septembra 2020

Martin Vernarský
predseda senátu